МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Славік Роман Володимирович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО КУРСУ

«ГЕОГРАФІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА»

для студентів спеціальності:
А4 «Середня освіта (географія)»

Ужгород – 2025

Для здобувачів вищої освіти галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія), освітньої програми «Географія» /, - Ужгород: ДВНЗ “УжНУ”, 2025 – 38 с.

Укладач: Славік Роман Володимирович
доцент кафедри фізичної географії
та раціонального природокористування,
кандидат економічних наук

Рецензенти: **Дністрянський Мирослав Степанович** – *професор кафедри економічної і соціальної географії Львівського національного університету ім. І. Франка, доктор географічних наук.*

Жулканич Борис Михайлович – *старший викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування ДВНЗ «Ужгородський національний університет».*

Ухвалено методичною комісією географічного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(*Протокол №_3_ від _29.10.2025 р.*)

© Славік Р.В., 2025

ЗМІСТ

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ТА МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ……..……..……4

Опис навчальної дисципліни……..……..4

Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни…..…….……5

Структура навчальної дисципліни…….…….……6

Теми практичних занять……..……..8

Самостійна робота студента…..……..…….……8

Методи навчання……9

Методи контролю……..……9

Розподіл балів, які отримують студенти……..10

Методичне забезпечення…….……..10

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС…….……11

Змістовний модуль № 1……11

Змістовний модуль № 2……...……..…13

ПРАКТИЧНИЙ КУРС……...……15

Практична робота № 1…….....…..15

Практична робота № 2……....……..17

Практична робота № 3…….……19

Практична робота № 4…….…….……21

Практична робота № 5…….…….22

Практична робота № 6……...…….…..26

Практична робота № 7……...…….…..27

Практична робота № 8……...…….…..29

Додатки……..30

Тестові завдання до першого модулю…….30

Тестові завдання до другого модулю…….……32

Перелік теоретичних питань на іспит…….……36

Список рекомендованої літератури……..……..….37

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ТА МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td colspan="2">Розподіл годин за навчальним планом</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ЄКТС – 4</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120</td><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td>Кількість модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр:</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин
для денної форми навчання:

аудиторних – 5

самостійної роботи студента – 5</td><td>7-й</td><td>7-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції:</td></tr>
<tr><td>36</td><td>12</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні (семінарські):</td></tr>
<tr><td>24</td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Вид підсумкового контролю: усний</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Форма підсумкового контролю:
екзамен</td><td>60</td><td>102</td></tr>
</table>

2. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

Місце і значення навчальної дисципліни. Географія світового господарства є нормативною навчальною дисципліною в підготовці географів бакалаврів. Цей курс відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки, а саме є складовою економічної географії.

Предметом є територіальні та галузеві особливості структури сучасного світового господарства.

Світове господарство – це складна організована економічно-територіальна система з прямими та зворотними зв'язками. Світове господарство має галузеву, функціональну, територіальну структуру, що функціонує під впливом економічних, політичних, науково-технічних процесів і явищ. Світове господарство є складною системою, що виступає підсистемою єдиної глобальної соціогеоситеми світу. Вона характеризується множиною складових елементів, ієрархічністю, багаторівневістю, структурністю.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку світу, враховуючи процеси глобалізації, географія світового господарства набуває великого значення та статусу світоглядної дисципліни, яка формує розуміння структурної та територіальної організації сучасного світового господарства, тенденцій в світових господарських зв'язках.

Мета навчальної дисципліни – висвітлення особливостей, закономірностей розвитку та функціонування галузевої, територіальної структури сучасного світового господарства.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити структуру світового господарства як складової глобальної соціально-економічної системи;
- сформувати практичні навички щодо дослідження територіальних відмінностей економічного розвитку інфраструктури світового господарства;
- показати можливість застосовувати отримані знання та навички у вирішення глобальних проблем сучасної цивілізації.

Рівні компетентності:

- володіння теоретичними знаннями щодо формування та функціонування географії світового господарства;
- опанування структури галузей сучасного світового господарства;
- засвоєння особливостей світових господарських зв'язків;
- вміння давати характеристику галузям світового господарства;
- використання методів аналізу та оцінки факторів, що визначають ступінь розвитку галузей світового господарства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. ***Світове господарство – як складова глобальної соціально-економічної системи.***						
Тема 1. Предмет і завдання курсу, його актуальність	10	3	2			5
Тема 2. Становлення та тенденції розвитку світового господарства та його структура	10	3	2			5
Тема 3. Система національних рахунків та її використання в географії світового господарства.	10	3	2			5
Тема 4. Потенціал світової економіки та фактори виробництва. Природно-ресурсний потенціал	10	3	2			5
Тема 5. Трудові, фінансові, підприємницькі та інформаційні ресурси як фактор виробництва у свфітовому господарстві	10	3	2			5
Тема 6. Територіальна та галузева структура світового господарства	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	61	19	12			30
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. ***Інфраструктура та механізми світового господарства. Проблеми світової економіки.***						
Тема 7. Паливно-енергетична та металургійна промисловість	10	3	2			5
Тема 8. Легка, хімічна промисловість світу. Машинобудування	10	3	2			5
Тема 9. Сільське господарство світу	9	2	2			5
Тема 10. Інфраструктура світового господарства	9	2	2			5
Тема 11. Національна економіка як частина світового господарства	10	3	2			5
Тема 12. Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	59	17	12			30
Разом за семестр	120	36	24			60

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Тема 1. Предмет і завдання курсу, його актуальність	10,5	1	0,5			9
Тема 2. Становлення та тенденції розвитку світового господарства та його структура	10,5	1	0,5			9
Тема 3. Система національних рахунків та її використання в географії світового господарства.	10,5	1	0,5			9
Тема 4. Потенціал світової економіки та фактори виробництва. Природно-ресурсний потенціал	10,5	1	0,5			9
Тема 5. Трудові, фінансові, підприємницькі та інформаційні ресурси як фактор виробництва у свфітовому господарстві	10,5	1	0,5			9
Тема 6. Територіальна та галузева структура світового господарства	10,5	1	0,5			9
Тема 7. Паливно-енергетичний комплекс та металургійна промисловість світу	9,5	1	0,5			8
Тема 8. Легка, хімічна промисловість світу. Машинобудування	9,5	1	0,5			8
Тема 9. Сільське господарство світу	9,5	1	0,5			8
Тема 10. Інфраструктура світового господарства	9,5	1	0,5			8
Тема 11. Національна економіка як частина світового господарства	9,5	1	0,5			8
Тема 12. Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення	9,5	1	0,5			8
Разом за семестр	**120**	**12**	**6**			**102**

4. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Становлення та тенденції розвитку світового господарства та його структура	3	1
2	Система національних рахунків країн світу	3	1
3	Природні ресурси як фактор виробництва у світовому господарстві	3	1
4	Трудові, фінансові, підприємницькі та інформаційні ресурси як фактор виробництва у світовому господарстві	3	0,5
5	Територіальна та галузева структура світового господарства	3	1
6	Інфраструктура світового господарства	3	0,5
7	Національна економіка як частина світового господарства	3	0,5
8	Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення	3	0,5
	Разом	**24**	**6**

5. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основні протиріччя розвитку світового господарства	5	9
2	Теорії формування та розвитку світового господарства	5	9
3	Фінансова допомога та зовнішній борг	5	9
4	Світові фінансові кризи	5	9
5	Тіньова економіка світу	5	9
6	Експортно-імпортна структура продукції промисловості та сільського господарства.	5	9
7	Три сектори реальної економіки	5	8
8	Значення та функції міжнародних фондів, комерційних банків, бірж, офшорних центрів, технопарків, бізнес-центрів	5	8
9	Вплив глобалізації на міжнародний поділ праці	5	8
10	Процес деіндустріалізації, його негативні та позитивні моменти.	5	8
11	Негативні аспекти глобалізації	5	8
12	Найважливіші глобальні проблеми людства на цьому етапі соціально-економічного розвитку	5	8
	Разом	**60**	**102**

6. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та схеми.

На практичних заняттях:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання;
- розв'язання задач та кейсів, ситуаційних завдань.

7. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формі оцінювання усних відповідей, виконаних практичних завдань і самостійних робіт.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом усного опитування та виступів на семінарських заняттях;
- з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2						100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	
8	8	8	8	8	10	8	8	8	8	8	10	

Т1, Т2... Т10 – теми змістових модулів.

Заочна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2						**75**	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12		
2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2		

Т1, Т2... Т10 – теми змістових модулів.

Перелік форм контролю за навчальною діяльністю студентів:

Поточний контроль: усне опитування на практичних заняттях та розв'язування задач.

Модульний контроль: у формі контрольної роботи за темами змістовних модулів.

Підсумковий контроль: іспит у формі усної перевірки знань – відповідей на питання, що додаються, а також розв'язування задач.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для заліку	Для іспиту
90–100	**A**	зараховано	відмінно
82–89	**B**	зараховано	добре
74–81	**C**		
64–73	**D**	зараховано	задовільно
60–63	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	
0–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

9. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма та методичні рекомендації до курсу «Географія світового господарства» / для здобувачів вищої освіти галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія), освітньої програми «Географія» /, - Ужгород: ДВНЗ "УжНУ", 2025
2. Опорний конспект лекцій на електронному носії.

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО – ЯК СКЛАДОВА ГЛОБАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Тема 1. Теоретико-методологічні основи вивчення курсу

Предмет і завдання курсу, його актуальність. Методи дослідження. Місце в системі географічних наук. Структура курсу. Українське суспільно-географічне світознавство.

Основні поняття: *світове господарство, світова економіка, загальний об'єкт дослідження, геопросторова (територіальна) організація світового господарства, статистичні, картографічні методи, метод історичного та логічного аналізу, метод наукової абстракції, провідні українські світознавці.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Ознайомитися з працями основних українських світознавців.

Тема 2. Становлення та тенденції розвитку світового господарства та його структура

Становлення та суть світового господарства. Поняття світового господарства. Закони, закономірності та принципи розвитку і розміщення світового господарства. Сутність міжнародних економічних відносин та їх форми. Механізми світового господарства та складові частини. Етапи формування світової економіки. Періоди розвитку світового господарства. Міжнародний поділ праці. Рух факторів виробництва. Теорії формування та розвитку світового господарства. Типологія країн світу.

Основні поняття: *світова економіка (господарство), міжнародні економічні відносини, міжнародні економічні зв'язки, світовий ринок товарів та послуг, міжнародний поділ праці, теорія абсолютних та відносних переваг у зовнішній торгівлі, теорія співвідношення факторів виробництва, теорія конкурентних переваг, паритет купівельної здатності, індекс людського розвитку, стадії економічного розвитку, теорія єдиної цивілізації, вестернізація, теорія зіткнення цивілізацій, постіндустріалізація, економічна демократія, глобалізація.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Ознайомитися з основними теоріями формування та розвитку світового господарства.

Тема 3. Система національних рахунків та її використання в географії світового господарства

Сутність та відмінні риси СНР. Основні макроекономічні показники СНР. Валовий внутрішній продукт. Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Особистий дохід до використання. Структура валового внутрішнього продукту. Галузева структура ВВП. Структура ВВП за доходами. Основні показники Системи національних рахунків та їх застосування в географії

світового господарства. Класифікація і групування у соціально-економічній статистиці світового господарства. Види економічної діяльності.

Основні поняття: *національні рахунки, індекс розвитку людського потенціалу, експортна квота, імпортна квота, зовнішньоторговельна квота, коефіцієнт локалізації, структурне зрушення, лінійний коефіцієнт структурних зрушень, коефіцієнт подібності структур*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Порівняти структури економіки країн за структурами валової доданої вартості.

Тема 4. Потенціал світової економіки та фактори виробництва. Природно-ресурсний потенціал

Природно-ресурсний потенціал світового господарства. Мінеральні, водні, земельні та лісові ресурси світу. Ресурси світового океану. Роль природних ресурсів в світовій економіці та розподіл між країнами світу.

Основні поняття: *фактори виробництва, технології, міжнародний поділ факторів виробництва, мінеральні, земельні, водні, людські ресурси.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Визначити вплив світової ціни фактора виробництва на рівень розвитку економіки.

Тема 5. Трудові, фінансові, підприємницькі та інформаційні ресурси як фактор виробництва у свфітовому господарстві

Трудові ресурси світового господарства: кількісні та якісні аспекти. Фінансові ресурси світового господарства. Види фінансових ресурсів. Світові ринки капіталу. Глобалізація фінансових ресурсів світу. Золотовалютні резерви. Фінансова допомога та зовнішній борг. Світові фінансові кризи. Підприємницькі ресурси світу. Підприємництво як економічний ресурс. Підприємництво в умовах глобалізації господарської діяльності. Тіньова економіка світу. Наукові ресурси світу. Основні науково-технічні центри світу – США, Західної Європи, Росії, Японії. Науково-технічні зв'язки в світі.

Основні поняття: *галузева структура зайнятості, економічно активне населення, міжнародний ринок робочої сили, наукові ресурси, наукомісткі галузі, міжнародний технологічний обмін, передача технологій, ноу-хау, фінансові ресурси, світовий фінансовий ринок, валютні інтервенції, деривативи, офшорні центри, євровекселя, єврокції, єврооблігації, золотовалютні резерви, фінансова допомога, дефолт, управління зовнішнім боргом.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Вивчити основні причини виникнення світових економічних криз та шляхи їх подолання у світовій економіці.

Тема 6. Територіальна та галузева структура світового господарства

Територіальна структура господасртва. Чинники розміщення господарства. Галузева структура світового промислового виробництва Основні зрушення в структурі світової економіки. Промисловість світу. Старі, нові та новітні галузі економіки.

Основні поняття: *промисловий пункт, промисловий центр, промисловий вузол, промисловий район, сільськогосподарська зона, економічний район, галузева*

структура економіки, первинний та вторинний, третинний сектор економіки, міжгалузевий комплекс.

Завдання для самостійної роботи (5 год). Ознайомитися із основами секторної структури господарства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ІНФРАСТРУКТУРА ТА МЕХАНІЗМИ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА. ПРОБЛЕМИ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 7. Паливно-енергетичний комплекс та металургійна промисловість світу

Тенденції розвитку та розміщення видобувної промисловості, чорної та кольорової металургії, паливно-енергетичного комплексу. Паливна промисловість. Вугільна, газова, нафтова промисловість. Електроенергетика. Чорна металургія світу. Кольорова металургія світу.

Основні поняття: *«зелена революція», паливно-енергетичний комплекс, енергоресурси, нафтопереробка, металургія, нафтовидобувні райони, залізорудні басейни.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Тіньова економіка світу.

Тема 8. Легка, хімічна промисловість світу. Машинобудування

Тенденції розвитку та розміщення видобувної, легкої, хімічної, промисловості та машинобудування, воєнно-промислового комплексу. Технологічні революції. Технологічні уклади. Науково-технічний прогрес.

Основні поняття: *машинобудування, автомобілебудування, авіакосмічна промисловість, військово-промисловий комплекс, текстильна, швейна, шкіряно-взуттєва, хутрова промисловість.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Експортно-імпортна структура продукції промисловості.

Тема 9. Сільське господарство світу

Сільське господарство світу. Технологічна база сільського господарства. Структура світового сільськогосподарського виробництва. Територіальна організація тваринництва. Особливості розміщення рослинництва.

Основні поняття: *агропромисловий комплекс, макро, -мезо і –мікрорівень сільського господарства, тваринництво, рослинництво, скотарство, свинарство, вівчарство, технічні культури: прядивні, олійні, каучуконоси, цукристі, лікарські.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Експортно-імпортна структура продукції сільського господарства.

Тема 10. Інфраструктура світового господарства

Інфраструктура як наукова категорія. Транспортна система світу. Залізничний, автомобільний, авіаційний, морський, трубопровідний транспорт світу. Світова система зв'язків. Соціальна інфраструктура.

Основні поняття: *міжнародна інфраструктура, транспортна система світу, динаміка вантажо- та пасажироперевезень, види транспорту, світова система зв'язку, соціально-культурна інфраструктура, інституціональна інфраструктура, офшорні центри, ринкова інфраструктура, товарні біржі, центри інформаційного обслуговування, технополіси, технопарки.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Ознайомитися із причинами утворення та особливостями функціонування офшорних центрів у світовій економіці.

Тема 11. Національна економіка як частина світового господарства

Взаємодія національних економік із світовим господарством. Державне регулювання взаємодії національних економік із світовим господарством. Транснаціональні корпорації в світовому господарстві. Форми та механізми інтеграційних об'єднань. Міжнародні економічні організації. Цілі, принципи та види міжнародних організацій. Торгівельно-економічні, валютно-фінансові, економічні, науково-технічні організації.

Основні поняття: *регіоналізація, соціал-демократія, економічна дивергенція, європейський економічний простір, транснаціональна корпорація, міжнародне виробництво товарів і послуг, міжнародний стратегічний альянс, трансформаційна фінансово-промислова група.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Ознайомитися із сутністю та причинами дивергентних і конвергентних процесів у світовій економіці.

Тема 12. Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення

Проблема подолання бідності та відсталості. Конверсія. Проблема миру ти демілітаризації. Виробнича проблема, масштаби, перспективи рішення. Проблема природних ресурсів. Екологічна криза. Демографічна проблема. Проблема стійкого розвитку. Проблема розвитку людського потенціалу.

Основні поняття: *глобальні проблеми, глобалістика, продовольча проблема, незбалансоване харчування, екологічна криза, демографічна проблема, демографічний вибух, концепція демографічного переходу, стійкий розвиток.*

Завдання для самостійної роботи (5 год). Ознайомитися із проблематикою стійкого розвитку у світовому господарстві.

ПРАКТИЧНИЙ КУРС

ПРАКТИЧНА РОБОТА №1

ТЕМА: СТАНОВЛЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЙОГО СТРУКТУРА

Мета роботи – визначити етапи становлення і тенденції розвитку світового господарства та його структуру.

Теоретичні завдання

1. Дайте визначення основним поняттям і охарактеризуйте головні центри світового господарства.
2. Дайте визначення міжнародним економічним зв‘язкам (МЕЗ) і охарактеризуйте основні форми МЕЗ.
3. Класифікуйте країни світу за рівнем економічного розвитку і дайте характеристику кожній групі країн.
4. Зробіть коротку доповідь на тему «Теорії формування та розвитку світового господарства».

Практичні завдання

Завдання 1. Використовуючи дані табл. 1. побудуйте графік «Еволюція економічної структури господарства світу».

Таблиця 1.1.

Еволюція економічної структури господарства світу

	Частка в економіці (%)		
	Промисловості	Сільському господарстві	Сфери послуг
Доіндустріальний	2	92	6
Індустріальний	58	12	30
Постіндустріальний	22	3	75

Завдання 2. Заповнити таблицю 1.2

Таблиця 1.2

Процес формування світового господарства

Історична епоха	Геопростір торгівлі	Характер торгівлі
Рабовласницька (до V–VII ст. н.е)		
Феодальна (V/VII–XVI ст.)		
Зародження світового господарства (XV – XVII ст.)		
Становлення світового господарства (XVII – початок XX в.)		
Світової економічної експансії початок XIX – середина XX ст.)		
Інтеграційний етап світової економіки (середина XX ст. – наш час)		

Пояснення до виконання практичного завдання.

А) Геопростір торгівлі визначається обсягом територій, які охоплюють систему зовнішньої торгівлі держави: суміжні території, суміжні держави та регіони, міжконтинентальна, глобальна.
Б) Характер торгівлі: якими групами товарів чи послуг йде основні торговельні потоки – продукція агросектору, ресурси, елементарні та примітивні товари, товари масового виробництва та споживання, елементарні послуги, провідні та інноваційні товари та послуги.

Завдання 3. За даними табл. 1.3 зобразити структуру ВВП деяких країн світу у 90-х роках та у 2022 році у вигляді стовпчикової діаграми та порівняти.

Таблиця 1.3

Структура ВВП країн світу

країни	**Частка у ВВП (%)**					
	Промисловість		Сільське господарство		Сфера послуг	
	90 ті рр.	2022 р.	90 ті рр.	2022 р.	90 ті рр.	2022 р.
Камбоджа	10	40	76	24	14	36
Афганістан	20	17	65	36	15	48
Буркіна-Фасо	16	34	47	23	37	43
Китай	53	40	34	8	13	52
Мексика	35	35	9	4	56	61
США	29	18	2	1	69	81
Гонконг	28	7	-	-	72	93
росія	60	36	16	4	24	60

Завдання 4. Заповнити таблицю 1.4.

Таблиця 1.4.

Основні протиріччя розвитку світового господарства

Тип економіки	Економічна безпека та могутність національних економік	Перешкоди на шляху вільної торгівлі	Прояви фінансової, міграційної, продовольчої та енергетичної проблеми	Економічна відсталість та проблема наздоганяючого розвитку
Великі розвинені країни (G-7)				
Невеликі за розміром розвинені країни				
Провідні країни, що розвиваються				
Країни «третього світу»				
Нові індустріальні країни				
Економіки перехідних суспільств				

Пояснення до виконання практичного завдання

Сучасні протиріччя економічного розвитку та умови світової економіки вкрай по різному впливають на її учасників. Загальний тренд зростання економічних показників розвитку простежується майже в усіх типах економік, але його темпи вкрай різняться.

a) Економічна безпека країни – це концепція, що описує стан економіки та її здатність забезпечувати стабільність, стійкість та добробут національної спільноти. Економічна безпека включає низку аспектів і прагне мінімізувати загрози, які можуть негативно вплинути на економіку країни: стабільність макроекономічного середовища, фінансова стійкість, розвиток реального сектора економіки, енергетична безпека, торгова безпека, інноваційна безпека, соціальна безпека та інші. Економічна могутність держави – це загальна наявність ресурсів і багатств, що є у її розпорядженні, а також здатність до їх ефективного використання. Це поняття включає різні аспекти економіки, такі як виробництво товарів і послуг, наявність фізичного капіталу (наприклад, будівель, обладнання), людського капіталу (освіта і навички населення), природних ресурсів (земля, енергія, мінерали), фінансових активів.

b) Існує декілька типів та різновидів бар'єрів для розвитку вільної торгівлі, які можуть ускладнити вільний потік товарів та послуг між країнами. Здатність держави ефективно оминати їх і визначає рівень її залучення та ефективність зовнішньої торгівлі як найважливішого компонента господарювання.

c) У сучасному періоді розвитку світової економіки простежується активний прояв глобальних проблем, основними з яких є фінансова, міграційна, продовольча та енергетична проблеми. Здатністю країни чинити опір впливу глобальних проблем сучасності і визначається її економічна безпека та умови розвитку і зростання.

d) Проблема економічної відсталості та наздоганяючого розвитку часто обговорюється в контексті відмінностей в економічному зростанні між різними країнами чи регіонами. Ця проблема може мати безліч причин і потребує комплексного підходу для її розуміння та розв'язання. Декілька ключових факторів, які можуть впливати на цю проблему: інфраструктура, освіта, інституційне середовище, інновації та дослідження, соціальна стабільність, ресурси та природні багатства, глобалізація.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №2

ТЕМА: СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ КРАЇН СВІТУ

Мета роботи – сформувати уявлення про систему економічних показників та особливості їх використання в географії світового господарства; розвиток вміння належним чином інтерпретувати та використовувати економічні показники та географічну термінологію

Теоретичні завдання

1. Дайте визначення системі національних рахунків, її ролі у національній економіці та основних показників.

2. Дайте визначення валовому внутрішньому продукту та охарактеризуйте його галузеву, територіальну структуру, а також структуру за доходами.

3. Вивчіть статистичні методи класифікації і групування для аналізу структури і структурних зрушень для національних економік.

Практичні завдання

Завдання 1. За даними ООН проаналізувати економіки наступних країн за частками валової доданої вартості через знаходження лінійних коефіцієнтів структурних зрушень:

- структуру і структурні зрушення для галузей, що виробляють товари і надають послуги;
- структуру і структурні зрушення для національних економік країн в цілому.

Завдання 2. Порівняти структури економіки країн, якщо відомі структури валової доданої вартості.

Країни для вибору: Німеччина, Польща, Канада, Мексика, ОАЕ, Індія, Китай, Австралія, Туніс, Південна Африка.

Завдання 3. Заповніть таблицю 2.1 Обчисліть, який відсоток світового ВВП припадає на першу п'ятірку країн в рейтингу. Чому, на вашу думку, саме ці країни потрапили до першої п'ятірки?

Таблиця 2.1

ВВП	Перша та остання десятка країн за ВВП на душу населення (номінальний)	Перша та остання десятка країн за ВВП (номінальний)	Перша та остання десятка країн ВВП на душу населення (за паритетом купівельної спроможності)
Показники і Місце України в рейтингу			

Завдання 4. Класифікуйте країни світу за наступними показниками:

- за соціально-економічним розвитком (ВВП на душу нас.);
- за річною динамікою ВВП (у відсотках);
- за ступінню відкритості економіки (експортна квота).

Країни для вибору: Німеччина, Норвегія, Португалія, Молдова, Оман, Узбекистан, Індія, Монголія, Австралія, Індонезія, Канада, Аргентина, Алжир, Габон, Південна Африка, Ефіопія.

Рекомендовані джерела

1. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. Рекомендовано МОН / за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. Київ: Знання, 2011. 640 с.
2. Джерело статистичного матеріалу: ООН - https://unstats.un.org/unsd/snaama/Basic
3. МВФ - https://www.imf.org/external/datamapper/PPPSH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD
4. ЦРУ - https://www.cia.gov/the-world-factbook/field/exports/country-comparison/

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3

ТЕМА: ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ЯК ФАКТОР ВИРОБНИЦТВА У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Мета роботи – визначити взаємозв‘язок між забезпеченістю світової економіки природними ресурсами і економічним зростанням.

Теоретичні завдання

1. Дайте визначення і класифікуйте природо-ресурсний потенціал світового господарства як основного фактору виробництва.
2. Визначте роль природних ресурсів в світовій економіці та їх розподіл між країнами світу.

Практичні завдання

Завдання 1. Використовуючи лекційні дані заповніть таблицю 3.1:

Таблиця 3.1

Ресурс	Прогнозні (розвідані) геологічні запаси	Темпи видобутку	Запаси (кількість років)
Все мінеральне паливо	12,5 трлн. т.		1000 років
нафта	132,7 млрд.т.	3,1 млрд.т/рік	
Природний газ	144 трлн.$м^3$	2,2 трлн.$м^3$/рік	
Залізна руда	260 млрд.т.	1 млрд.т./рік	
боксити	20 млрд.т.	80 млн.т./рік	
Мідні руди	450 млн.т.	8 млн.т./рік	

Завдання 2. Визначити вплив світової ціни фактора виробництва на рівень розвитку економіки. Обрати дві країни за принципом: перша країна – великий нафтоекспортер з регіону Близького Сходу (на вибір: Саудівська Аравія, Ірак, Іран, ОАЕ, Кувейт, Катар, Оман), друга країна – великий нафтоекспортер з іншого регіону світу (на вибір: Канада, Мексика, Венесуела, Бразилія, Ангола, Нігерія, Алжир, США, Норвегія, Малайзія, росія). На основі статистичних даних вибрати за період з 2014 по 2024 рр. дані за звітний рік і занести в таблицю:

− середньорічна ціна на нафту марки BRENT (в дол. США за барель, (розрахувати як середнє арифметичне цін на 1 березня, 1 червня, 1 вересня, 1 грудня відповідного року);

− обсяг експорту нафти (сирої та переробленої) за двома вибраними країнами за кожен звітний рік;

− частку нафтового сектора в сумарному експорті (розрахувати);

− сумарний обсяг експорту товарів та послуг;

− ВВП (номінальний) країн.

2.1 Результат подати у вигляді таблиці 3.2:

Таблиця 3.2

Рік	Серед-ньорічна ціна марки BRENT	Обсяг експорту нафти, млрд дол.		Частка нафти у валовому експорті, %		Експорт країни, млрд дол.		ВВП номінальний, млрд дол.	
		Країна 1	Країна 2	Країна 1	Країна 2	Країна 1	Країна 2	Країна 1	Країна 2
2014									
2015									
2016									
2017									
2018									
2019									
2020									
2021									
2022									
2023									
2024									

Пояснення до виконання практичного завдання.

Після заповнення таблиці, необхідно дати короткий аналіз взаємозв'язку зміни цін на нафту зі станом ВВП країни та обсягом її експорту, а також проаналізувати, чи змогли країни, що розглядаються, знизити залежність від нафтоекспорту і яка у них нафточутливість (як сильно впливають зміни нафтоекспорту на загальний рівень економіки). Нафтозалежність – стан економіки, при якому зменшення світової ціни на нафту однозначно тягне падіння нафтових доходів, а вони, в свою чергу, падіння ВВП. Країни здатні долати нафтозалежний статус за рахунок інших секторів експорту (не пов’язаних із нафтою чи нафтопродуктами), або за рахунок зростання внутрішньої економіки. Нафточутливість – пропорція, яка показує взаємозв’язок між падінням нафтових доходів та падінням інших секторів ВВП. Країни з невисокою нафточутливістю зазвичай мають ситуацію 1 до 1 – 1 долар падіння в доходах від експорту нафти спричиняє падіння 1 долару у ВВП. Країни з високою нафточутливістю сягають показників 1 до 2, 1 до 3, 1 до 4 й навіть більше (гіперчуливість).

Рекомендовані джерела

1. Організація країн-експортерів нафти. URL : https://www.opec.org/opec_web/
2. Brent Oil Futures. URL : https://www.investing.com/commodities/brent-oil
3. The World Bank. URL : http://www.worldbank.org/
4. World’s Top Exports. URL : http://www.worldstopexports.com/worldstop-oil-exports-country/
5. Глобальна оцінка лісових ресурсів 2020 року. Основні висновки. Продовольча та сільськогосподарська організація Об’єднаних Націй (FAO). URL: https://www.fao.org/3/ca8753ru/CA8753RU.pdf
6. Паньків З. П. Земельні ресурси: навч. посіб. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 272 с. Розділ 1, 2. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp content/uploads/2021/02/pankiv_zp_zemelni_resursi.pdf
7. Хвесик М. А., Мандзик В. М. Водні ресурси – інвестиція сьогодення і перспектива майбутнього. Інвестиції: практика та досвід. № 1. 2009. С. 2–8. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2009/3.pdf

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 4

ТЕМА: ТРУДОВІ, ФІНАНСОВІ, ПІДПРИЄМНИЦЬКІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ЯК ФАКТОР ВИРОБНИЦТВА У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Мета роботи – визначити взаємозв‘язок між забезпеченістю світової економіки факторами виробництва і економічним зростанням.

Теоретичні завдання

1. Охарактеризуйте кількісні та якісні аспекти трудових ресурсів світового господарства як фактору виробництва.
2. Дайте визначення і класифікуйте фінансові ресурси світового господарства як фактору виробництва.
3. Підготуйте коротку доповідь на тему «фінансова допомога та зовнішній борг».
4. Підготуйте коротку доповідь на тему «світові фінансові кризи».
5. Охарактеризуйте підприємництво як економічний ресурс в умовах глобалізації господарської діяльності. Дайте визначення поняттям транснаціональна корпорація, офшорна зона.
6. Підготуйте коротке повідомлення на тему «тіньова економіка світу».
7. Дайте визначення науковим ресурсам світу і охарактеризуйте основні науково-технічні центри світу – США, Західної Європи, Росії, Японії**.**
8. Підготуйте коротке повідомлення на тему «Науково-технічні зв’язки в світі».

Практичне завдання

На основі баз статистичних даних про ВВП, зовнішній борг, експорт та імпорт, проаналізувати зміни, які відбулися в економіці за період 2018–2023 рр. Обрати дві країни з членів групи G20: перша країна – розвинена (Австралія, Велика Британія, Німеччина, Італія, Канада, США, Франція, Південна Корея, Японія), інша – країна, що розвивається (Аргентина, Бразилія, Індія, Індонезія, КНР, Мексика, Саудівська Аравія, Туреччина, ПАР), та проаналізувати їх макроекономічні показники, визначивши загальний тренд розвитку та обслуговування зовнішнього боргу за п’ять років.

Занести дані в таблицю 4.1 та розрахувати % зовнішнього боргу від ВВП номінального, % експорту та імпорту від ВВП номінального.

Таблиця 4.1.

Країна А	ВВП ном. Млрд. дол. США	Зовнішній борг		Експорт товарів та послуг		Імпорт товарів та послуг	
		Млрд. дол. США	% від ВВП ном.	Млрд. дол. США	% від ВВП ном.	Млрд. дол. США	% від ВВП ном.
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							

Пояснення до виконання практичного завдання.

А) Зовнішній борг є важливим аспектом економічного розвитку. Усі країни світу мають зовнішні борги, але важливим показником є вміння його обслуговувати та ним користуватись. Само по собі зростання боргу не є негативним, якщо темпи зростання економіки є вищими. Негативним є падіння ВВП на фоні зростання боргового навантаження. Для одних країн є нормальним зростання на фоні зовнішнього боргу понад 200 % від ВВП, для інших зростання з 20 до 40–50 % вже є вкрай неприємною ситуацією.

Б) Виділяють такі типи країн за зовнішньої торгівлею: – експортоорієнтовані (експорт дуже сильно впливає на ВВП, займає більшу долю ВВП (понад 40–50 %) та є вищим за імпорт); – імпортоорієнтовані (імпорт дуже сильно впливає на ВВП, займає більшу частку ВВП (понад 40–50 % ВВП) та є вищим за експорт); – експортно-імпортні (експорт є більшим за імпорт, але впливають вони на ВВП обидва однаково); – імпортно-експортні (імпорт більше, ніж експорт, але впливають вони на ВВП обидва однаково); – без орієнтації на зовнішню торгівлю (більша частина зростання/ падіння ВВП відбувається не в експорті чи імпорті, а у внутрішньому сегменті економіки).

Назви макроекономічних показників англійською мовою: ВВП номінал – GDP current; Зовнішній борг – External debt stocks; Експорт / імпорт – Export / import of goods and services.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 5

ТЕМА: ТЕРИТОРІАЛЬНА ТА ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета роботи – визначити вплив науково-технічного прогресу на територіальну і галузеву структуру світового господарства.

Теоретичні завдання:

1. Дайте характеристику основним елементам територіальної структури світового господарства.
2. Зобразіть графічно схему галузевої структури господарства і міжгалузевих комплексів.
3. Окресліть основні зрушення в структурі світової економіки і галузеву структуру світового промислового виробництва**.**
4. Проаналізуйте основні тенденції розвитку паливно-енергетичної промисловості світу.
5. Дайте характеристику металургійній галузі світової промисловості і визначте особливості розміщення металургійних басейнів і комбінатів.
6. Визначте територіальне розміщення і основні напрямки розвитку легкої і хімічної промисловості.
7. Дайте характеристику найпрогресивнішим галузям машинобудування і проаналізуйте особливості їх територіального розташування.
8. Охарактеризуйте технологічну базу сільського господарства і структуру світового сільськогосподарського виробництва.

Практичні завдання:

Завдання 1. На основі баз статистичних даних про структуру економіки, проаналізувати зміни, які відбулися в економіці за період 2018–2023 рр. Обрати дві країни з членів групи G20: перша країна – розвинена (Австралія, Велика Британія, Німеччина, Італія, Канада, США, Франція, Південна Корея, Японія), інша – країна, що розвивається (Аргентина, Бразилія, Індія, Індонезія, КНР, Мексика, Саудівська Аравія, Туреччина, ПА), та проаналізувати їх секторну структуру господарарства, визначивши загальний тренд розвитку економіки за п’ять років.

Для розрахунку % ВВП по секторах економіки, рекомендовано також заповнити наступну таблицю 5.1 в абсолютних цифрах.

Таблиця 5.1

Рік	Сільське господарство, млрд дол. США		Промисловість, млрд дол. США		Сфера послуг, млрд дол. США	
	Країна А	**Країна В**	**Країна А**	**Країна В**	**Країна А**	**Країна В**
2018						
2019						
2020						
2021						
2022						
2023						

Пояснення до виконання практичного завдання

Сектори економіки демонструють секторальний розподіл ВВП та дозволяють зрозуміти, в якому секторі знаходяться основні драйвери (локомотиви) чи, навпаки, проблеми та гальма економічного зростання і розвитку.

Назви макроекономічних показників англійською мовою:

Agriculture – сільське господарство, hunting – мисливство, forestry – лісове господарство, fishing - рибне господарство;

Mining – гірнича (добувна) промисловість, manufacturing – обробна промисловість, utilities – виробництво та розподілення електроенергії, газу та води (комунальні послуги);

Construction – будівництво;

Wholesale, retail trade – оптова, роздрібна торгівля;

Restaurants and hotels – ресторани та готелі;

Transport, storage and communication – транспорт, складське господарство і зв’язок;

Сільське господарство, Промисловість, Сфера послуг – Agriculture, Industry, Services.

Завдання 2. З’ясуйте особливості географії «трьох хлібів людства» (це злаки, на які припадає понад половини всіх калорій, що споживаються людьми) та заповніть таблиця 5.2 (станом на останній рік).

Таблиця 5.2

Особливості географії трьох основних зернових культур

Зернова культура	Центри походження	Основні кліматичні пояси поширення	Провідні виробники	Основні експортери
кукурудза				
пшениця				
рис				

Завдання 3. Користуючись рекомендованою літературою та іншими джерелами заповніть табл. 53

Таблиця 5.3.

Багаторічні насадження

Культура	Центри походження	Основні виробники	Основні експортери
Кава			
Чай			
Какао-боби			
Виноград			
Цитрусові			
Каучуконоси			
Фініки			

Завдання 4. Складіть рейтинг топ - 10 країн світу за виробництвом м'яса свинини, яловичини і курятини згідно таблиці 5.4. Зазначте місце Уаїни у цьому рейтингу. Зробіть висновки.

Таблиця 5.4.

Виробництво м'яса

М'ясо свинини	тонн	М'ясо яловичини	тонн	М'ясо курятини	тонн
Україна		Україна		Україна	

Завдання 5. Заповніть таблицю 5.5 обсягів та структури споживання м'яса за типами країн світу та порівняйте показники з Україною. Зробіть висновок – до якого типу країн за даними показниками належить Україна.

Таблиця 5.5.

Обсяги і структура споживання м'яса

Типи країн	Курятина	Яловичина	Вівці і кози	Свинина	Риба і морепродукти	Інші види м'яса
Країни з високим доходом						
Країни з доходом вище середнього						
Країни з доходом нижче середнього						
Країни з низьким доходом						
Україна						

Назви сільськогосподарських товарів англійською мовою:
Poultry – курятина;
Beef – яловичина;
Sheep and goat – вівці і кози;
Pork – свинина;
Fish and seafood – риба і морепродукти;
High-income countries – країни з високим рівнем доходу
Upper-middle-income countries – країни з доходом вище середнього
Lower-middle-income countries – країни з доходом нижче середнього
Low-income countries - країни з низьким рівнем доходу

Рекомендовані джерела

1. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін., за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. Київ: Знання 2011. 640 с. Розділ 15, 16. 37
2. Джерело статистичного матеріалу: ООН - https://unstats.un.org/unsd/snaama/Basic
2. Agricultural Production. Our World in Data. (інтерактивні карти сільського господарства). URL: https://ourworldindata.org/agricultural-production
3. Agricultural Production. Our World in Data. (інтерактивні карти сільського господарства). https://ourworldindata.org/meat-production

Розв'яжіть задачі

1. Потужність бразильсько-парагвайської ГЕС «Ітайпу» становить 12,6 млн/год кВт. Яку кількість електроенергії вона виробляє протягом року (в млрд. кВт)? Відповідь подати цілим числом.
2. Теплова електростанція виробила протягом 8 років 78,84 млрд. кВт. Електроенергії, працюючи на 75% потужності. Визначте повну потужність електростанції (в тис. кВт/год). Відповідь подайте цілим числом.
3. Потужність теплової електростанції становить 100 тис. кВт/год. Визначте, скільки потрібно залізничних вагонів вантажопідйомністю 60 т. для перевезення кам'яного вугілля, щоб забезпечити безперебійну роботу електростанції протягом року (1 кВт/год електроенергії – 860 ккал, а 1 кг. Вугілля має теплотворну здатність 7000 ккал)?
4. Яка кількість електроенергії (у млрд. кВт х год.) потрібно для виробництва алюмінію з бокситів, яких добувають на рік 2 млн. т. з вмістом алюмінію 55%, і якщо для виплавки 1 т. цього металу витрачають 20 тис. кВт х год.
5. Скільки потрібно залізної руди (в млн. т) із вмістом заліза 30% для безперебійної роботи металургійного заводу потужністю 900 тис. т. прокату за рік протягом 25 років? Відповідь подати цілим числом.
6. З якої площі (в га.) необхідно зібрати соняшник в Аргентині і виготовити таку кількість олії, щоб замінити 49,5 тис. т. тваринного жиру, якщо середній урожай соняшнику становить 12 ц/га., а вихід олії – 33%? Відповідь подати цілим числом.

7. Скільки потрібно видобути залізної руди (в млн. т.) із вмістом заліза 32,5 % для виробництва 1300 тис. т. прокату, якщо для отримання 1 т. прокату використовується 2 т. залізорудного концентрату? Відповідь подати цілим числом.

8. На виготовлення 1 т. хімічних волокон витрачається 6 т. води. Встановіть, скільки необхідно води (в тис. тон до десятих) для виробництва 19,4 тис. т. таких волокон?

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 6

ТЕМА: ІНФРАСТРУКТУРА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета роботи – визначити роль інфраструктурного забезпечення у економічному розвитку країн і регіонів світу.

Теоретичні завдання

1. Дайте визначення інфраструктурі, як науковій категорії.
2. Охарактеризуйте транспортну систему світу і проаналізуйте тенденції розвитку основних видів транспорту.
3. Виділіть основні регіональні типи транспортних систем світу і визначте найсуттєвіші відмінності між ними.
4. Проаналізуйте тенденції розвитку світової системи зв'язків.
5. Дайте визначення соціально-культурній і інституціональній інфраструктурі.
6. Охарактеризуйте ринкову інфраструктуру та її складові: міжнародні фонди, комерційні банки, біржі, офшорні центри, технопарки, бізнес-центри.

Практичні завдання

Завдання 1. Складіть схему класифікації видів транспорту по геосферах: наземні види (автомобільний, залізничний), водний (річковий, морський), повітряний (авіаційний), універсальний (трубопровідний), електронний та визначте переваги і недоліки кожного з видів.

Завдання 2. За даними таблиці 6.1 побудуйте колові діаграми структури вантажо- і пасажирообігу у світі та Україні. Порівняйте і зробіть висновки.

Таблиця 6.1

Структура вантажо- і пасажирообігу у світі та Україні (у відсотках %)

Види транспорту	Вантажообіг		Пасажирообіг	
	світ	Україна	Світ	Україна
Залізничний	16	36	10	60
Автомобільний	8	6	80	36
Трубопровідний	11	34	-	-
Морський	62	23	1	-
Внутріводний	3	1	1	-
Повітряний	-	-	8	4
Всього	100	100	100	100

Розв'яжіть задачі

1. Визначте вантажообіг залізниці, якщо відомо, що її довжина 625 км., а за рік по ній перевозиться 45 млн. т. вантажів.

2. Середня відстань перевезень 1 т. вантажів трубопровідним транспортом – 684 км, а обсяг перевезень – 244 млн. т. Визначте вантажообіг цього виду транспорту.

3. Розрахуйте середню густоту залізничної мережі України (з точністю до десятих у км. на 1000 км. кв.), якщо загальна довжина залізничних магістралей становить 22,8 тис. км.

4. Розрахуйте середню густоту автошляхів України (з точністю до десятих у км. на 1000 кв. км.), якщо загальна їх довжина становить 170,5 тис. км.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 7

ТЕМА: НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ЯК ЧАСТИНА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета роботи – визначити роль держави, як первинного елемента глобалізаційних процесів, у формуванні регіональних і світових інтеграційних об'єднань.

Теоретичні завдання

1. Визначте суть, цілі і переваги міжнародної економічної інтеграції.
2. Охарактеризуйте роль транснаціональних корпорацій у світовому господарстві.
3. Дайте характеристику основним формам і механізмам інтеграційних об'єднань і перерахуйте головні міжнародні інтеграційні угруповання за рівнями інтеграції.
4. Зробіть аналіз видів міжнародних організацій, їхніх цілей та принципів.
5. Підготуйте короткі доповіді на теми:
   - Організація об'єднаних націй;
   - Організація з безпеки і співробітництва в Європі;
   - Рада Європи;
   - Співдружність незалежних держав;
   - Організація Північно-Атлантичного Договору (НАТО);
   - Європейський Союз;
   - Міжнародний валютний фонд.

Практичні завдання

Завдання 1. Заповніть таблицю7.1. Розгляньте не менше 10 ТНК.

Таблиця 7.1.

Провідні ТНК світу

Компанія	Сфера діяльності	Країна походження компанії	Виручка від реалізації (млрд. $)	Прибуток (млрд. $)	Розмір активів (млрд. $)	Ринкова вартість (млрд. $)

Завдання 2. Заповніть таблицю 7.2.

Таблиця 7.3.

Головні міжнародні інтеграційні угруповання за рівнями інтеграції

Рівень інтеграції	Назва, рік створення	Країни-учасниці	Населення млн. чол.	ВВП млрд.. дол..
Зона вільної торгівлі (ЗВТ)				
Митні союзи				
Економічний союз				

Завдання 3. Укладіть електронний атлас міждержавних інтеграційних об'єднань. Для створення електронних картосхем використайте ресурс Mapchart:

Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС)
Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН)
Рада арабської економічної єдності (РАЕЄ)
Організація американських держав (ОАД)
Латиноамериканська Асоціація Інтеграції (ЛААІ)
Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА)
Південний Спільний Ринок (МЕРКОСУР)
Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (КАРИКОМ)
Організація Африканської Єдності (ОАЄ)
Економічне співробітництво держав Західної Африки (ЕКОВАС)
Спільний ринок Східної та Південної Африки (КОМЕСА)
Південноафриканське співтовариство розвитку (САДК)

Завдання 4. Поміркуйте над питанням: «Переваги членства України в ЄС та можливі виклики». Як, на вашу думку, може змінитися господарська спеціалізація України після усунення торговельних бар'єрів? Якими можуть бути негативні наслідки членства країни в ЄС? Підготуйтеся до дискусії. (Завдання виконується в групах: 1 група досліджує переваги членства України в ЄС; 2 група вивчає ризики та можливі негативні наслідки цього для економіки країни. Представники від кожної з груп презентують свою тему та пропонують запитання опонентам. Рекомендовано дослідити досвід та наслідки інтеграції в ЄС інших країн Східної Європи, наприклад, Болгарії або Румунії.

Завдання 5. Вивчіть причини виходу Великобританії з ЄС. Які негативні наслідки Brexit зафіксовані: а) для ЄС, б) для Великобританії?

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 8

ТЕМА: ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Мета роботи – виділити основні глобальні проблеми світового господарства і окреслити шляхи їх вирішення.

Теоратичні завдання

1. Підготуйте коротку доповідь на тему «подолання бідності у світі та відсталості країн третього світу».
2. Окресліть основні складові проблеми забезпечення миру у світі. Поясніть терміни демілітаризація та конверсія.
3. Розкрийте суть виробничої проблеми, окресліть її масштаби та визначте перспективи вирішення.
4. Підготуйте коротку доповідь на тему «шляхи вирішення проблеми обмеженості природних ресурсів світу».
5. Дайте визначення поняттю: екологічна криза людства. Виділіть основні шляхи подолання.
6. Назвіть і охарактеризуйте основні складові демографічної проблеми людства.
7. Дайте визначення і розкрийте суть категорії «сталий (стійкий) розвиток».

Додатки

Додаток А

Класифікація видів економічної діяльності

Код секції	Вид економічної діяльності
A	Сільське господарство, мисливство і лісове господарство
B	Рибне господарство
C	Добувна промисловість
D	Обробна промисловість
E	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
F	Будівництво
G	Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту
H	Готелі та ресторани
I	Транспорт та зв'язок
J	Фінансова діяльність
K	Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам
L	Державне управління
M	Освіта
N	Охорона здоров'я та соціальна допомога
O	Колективні, громадські та особисті послуги
P	Послуги домашньої прислуги
Q	Екстериторіальна діяльність

Додаток Б

ФОРМУЛЮВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

МОДУЛЬ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО – ЯК СКЛАДОВА ГЛОБАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

1. Система національних господарств, що пов'язані і взаємодіють за законами міжнародного поділу праці це…
2. Спеціалізація окремих країн на виробництві певних видів продукції та послуг для задоволення потреб світового ринку це…
3. Сучасна світова економіка сконцентрована у трьох центрах…
4. Серед переліку вкажіть найрозвиненішу форму міжнародних економічних звязків…
5. Будь-яке надання кредиту чи придбання власності зарубіжного підприємства з правом управління діяльністю цього підприємства це…
6. Придбання певної частки акцій підприємства з метою отримання прибутку без права управління ним – це…
7. Здатність вільного обміну однієї валюти на іншу за встановленим курсом – це…

8. Сукупність підприємств, установ, закладів, які виготовляють однорідну продукцію та задовольняють однорідні потреби – це…
9. Географічний поділ праці визначається…
10. Встановіть типи історико-економічних структур, характерних нині для розвинутих країн Європи та Північної Америки…
11. Галузеву структуру промислово-розвинутих країн характеризують…
12. Визначальним у бурхливому розвитку промисловості у Східній і Південно-Східній Азії став фактор…
13. На початковому етапі формування світового господарства його центром була країна…
14. Сучасна географічна модель світового господарства набула … характеру.
15. Виберіть галузь промисловості, яка є однією з провідних у нових індустріальних країнах Азії…
16. Вкажіть відповідність між країнами і галузями їх міжнародної спеціалізації…
17. До старих галузей промисловості не належить…
18. До новітніх галузей промисловості не належать…
19. Вкажіть правильне співвідношення країни та її промислового району…
20. У структурі світової промисловості провідне місце за кількістю зайнятих у виробництві і за вартістю продукції посідає галузь…
21. У структурі промисловості країн, що розвиваються провідне місце за кількістю зайнятих у виробництві і за вартістю продукції посідає галузь…
22. У сучасному паливно-енергетичному балансі домінує частка…
23. Найбільшим енергоспоживачем, що використовує до 25% світової енергії, є…
24. Провідною галуззю енергетики на сучасному етапі є…
25. Основним імпортером нафти у світі є…
26. Основну частку світової електроенергії виробляють на…
27. Визначте тип країн, у структурі економіки яких значно переважає частка вторинного сектора економічної діяльності?
28. Укажіть, якою із форм зовнішньоекономічних зв'язків є витрати шведських підприємців для придбання засобів виробництва та організації ЗАТ Компанія «Чумак» у Херсонській області?
29. Завдяки якому чиннику хімічна промисловість США, Японії, ФРН знаходиться в авангарді світового господарства?
30. Яка з європейських країн є лідером з виробництва легкових автомобілів?
31. Для якої групи країн характерний екстенсивний тип ведення сільського господарства?
32. У якій країні у структурі сільськогосподарських угідь частка пасовищ і луків значно більша, ніж орних земель?
33. У якій країні природні умови дозволяють вирощувати в промислових масштабах і цукровий буряк, і цукрову тростину?
34. У якій країні знаходиться «індустріальне серце - Приозер'я», де вперше виробництво автомобілів було поставлено на конвеєр?
35. У якому регіоні США знаходиться мегалополіс Сансан?
36. Яка держава, надаючи фінансово-технологічну підтримку, сприяла розвиткові машинобудування країн нової індустріалізації - «азіатських тигрів»?
37. Визначте ресурсозабезпеченість нафтою вказаних країн. Розташуйте їх у порядку збільшення цього показника.

38. Вкажіть, який з перерахованих елементів не належить до факторів виробництва?
39. Неспроможність певної країни платити за своїми зовнішніми борговими зобовязаннями – це…
40. Облігації, випущені у валюті, яка є іноземною для емітента, і які розміщаються серед зарубіжних інвесторів, для яких дана валюта також, як правило є іноземною – це…
41. Зобовязання, які не призначені для публічного розміщення і не обертаються на вторинному ринку – це…
42. Цінні папери, які продаються на євроринку і емітуються на кількох національних ринках міжнародними синдикатами – це…
43. Система економічних і правових відносин, пов'язаних із купівлею-продажем або випуском та обігом фінансових активів – це…
44. Запаси золота, які належать казначействам і центральним банкам у злитках і монетах, засоби у іноземній валюті на рахунках банків за кордоном, а також іноземні банкноти і монети – це…
45. Розміщений на університетській території комплекс для розвитку наукових досліджень і розробок в галузях передових технологій, який об'єднує лабораторії і дослідницькі групи університетів і промислових компаній, що спеціалізуються на наукомістких галузях, а також окремих дослідників і підприємців – це…
46. Місто науки і технологій, найбільш ефективний вид поєднання науки і виробництва, в першу чергу наукомісткого – це…
47. Невелике поселення з одним малим промисловим підприємством (зазвичай СМТ) – це…
48. Інтегральна суспільно-територіальна система, яку виділяють на основі змістовності, перспективності, відповідності соціально-економічного районування та адміністративно-територіального устрою певної країни з урахуванням історико-географічних особливостей земель, національного і етнічного складу населення – це…

МОДУЛЬ 2. ІНФРАСТРУКТУРА ТА МЕХАНІЗМИ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА. ПРОБЛЕМИ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

1. У якому регіоні світу транспортні системи країн мають найгустішу мережу шляхів сполучення?
2. Одним з основних шляхів здійснення регіональної політики в країнах Європейського Союзу є залучення інвестицій з більш розвинутих регіонів держави в менш розвинуті. Укажіть географічний напрямок інвестицій, що характерний для регіональної політики Італії.
3. Що призвело до того, що Китай за економічним потенціалом і ВВП знаходиться в першій десятці країн світу?
4. Комплексний процес добровільної взаємодії, зближення і переплетіння національних економік суверенних країн – це…
5. Розвиток, укріплення економічних, політичних та інших звязків між областями та державами, які входять в один регіон, виникнення регіональних обєднань держав – це…

6. Термін, який використовується в економіці для визначення руху по лініях, що розходяться: збільшення розриву між рівнями розвитку окремих країн, посилення різниці між національними моделями економіки, їх окремими структурами і механізмами, це…
7. Напрямок у соціалістичному і робочому русі, який виступає за перехід до соціально-справедливого суспільства, шляхом реформування буржуазного…
8. Сукупність національних елементів транспортних систем, систем інформації і зв‘язку, міжнародних банків і сфери послуг світового рівня, що забезпечують ЗЕД і функціонування міжнародного капіталу, розвиток бізнесу і конкуренції називають…
9. Комплекс галузей, що надає послуги виробничого характеру, сприяє переміщенню і зберіганню сировини, палива, енергії, різних матеріалів і готової продукції, передачі інформації називають…
10. Що із перерахованих елементів не належить до виробничої інфраструкутури?
11. Що із перерахованих елементів не належить до соціальної інфраструктури?
12. Найдовша залізнодорожна магістраль у світі сьогодні це…
13. Перевезення вантажів на невеликих відстанях є вигіднішим…
14. Вкажіть найвагоміші переваги трубопровідного транспорту.
15. Найбільшим трубопроводом світу є…
16. У якій країні знаходиться Кільський канал?
17. Найбільшим портом світу є…
18. Вкажіть на основний недолік авіаційного транспорту
19. Найбільша частка у вантажообігу світу належить транспорту…
20. Транспортні системи деяких країн Азії, Африки та Латинської Америки, що швидко розвиваються, та «нових індустріальних країн». Питома вага транспорту в економіці цих країн поки що незначна, але розвиток транспортної інфраструктури тут відбувається прискореними темпами і обмежені технічні можливості транспортних засобів у цілому переборюються. Про який тип транспортних систем іде мова?
21. Транспортні системи країн з перехідною економікою, які перебувають у стані адаптації до нових умов і обсягів зовнішньоекономічної діяльності. Вкажіть тип транспортної системи.
22. Характерними особливостями яких типів систем є високий рівень розвитку: наявність усіх видів сучасного транспорту і самостійної промисловості з виробництва транспортних засобів, розвинута транспортна інфраструктура, велике значення транспорту в економічному житті, що забезпечує адекватне обслуговування як вантажних, так і пасажирських перевезень?
23. Транспортні системи переважної більшості країн, що розвиваються. Вони не позбулися явно вираженої колоніальної транспортної інфраструктури і значною мірою (особливо в міжнародних сполученнях) залежать від транспорту розвинутих країн світу. Про який тип транспортної системи йде мова?
24. Яким видом транспорту забезпечується найбільший пасажирообіг у світі?
25. Який вид зв’язку на сьогодні задовольняє 2/3 світових потреб у комунікації?
26. Група обслуговуючих галузей і видів діяльності, які покликані задовольняти потреби людей, гарантувати необхідний рівень і якість життя, забезпечувати відтворення людських ресурсів і професійно підготованих кадрів для всіх сфер національної економіки – це…

27. Комплекс галузей і сфер діяльності, які здійснюють макроекономічне регулювання економіки, підтримують найбільш оптимальні макроекономічні пропорції розвитку національного господарства – це…
28. Основна ланка кредитної системи країни, у яку входять кредитні установи, що здійснюють різноманітні банківські операції для своїх клієнтів на засадах комерційного розрахунку – це…
29. Ринок, на якому відбувається оптова торгівля товарами або цінними паперами у вигляді угод – це…
30. Території, які здійснюють реєстрацію іноземних компаній, на діяльність яких поширюється пільговий режим оподаткування.
31. Регіональна система спільного підприємництва**,** яка базується на поєднанні діяльності наукових установ, що здійснюють фундаментальні дослідження, та прикладних науково-дослідних центрів при організації і здійсненні науково-технічних розробок – це…
32. Злиття фірм, які виробляють такі самі або однорідні товари з метою отримання додаткового прибутку від їх реалізації називається…
33. Назвіть вид інтеграції фірм, коли ТзОВ "Росинка" і "Варяг", які спеціалізуються на виробництві побутової техніки утворили спільне підприємство "Інтегратор" з метою збільшення обсягів продажу…
34. Об’єднання фірм, які функціонують у різних виробничих циклах (наприклад, приєднання заводу-виробника сировини до компанії, яка веде кінцеве виробництво) називають…
35. Як називається інтеграція фірм, коли ТзОВ "Іллюмінатор", яке спеціалізується на видобутку нафти утворило спільне підприємство з нафтоперерробним заводом ТзОВ "Іллічівськ" для оптимізації виробничого процесу і спрощення розрахунків?
36. На яку країну припадає понад третина наймогутніших ТНК світу?
37. Як називається форма міжнародної економічної інтеграції, коли міжнародна торговельна угода укладається на двосторонній основі між окремими державами або інтеграційними угрупуваннями?
38. Як називається форма міжнародної економічної інтеграції, коли група країн здійснює між собою вільну безмитну торгівлю при збереженні митних тарифів по відношенню до третіх країн?
39. Як називається форма міжнародної економічної інтеграції, коли група країн заключає угоду про скасування між ними національних митних тарифів і введення загального митного тарифу і єдиної системи нетарифного регулювання торгівлі по відношенню до третіх країн?
40. Як називається форма міжнародної економічної інтеграції, коли група країн заключає угоду про вільне пересування між ними не лише товарів і послуг, а й факторів виробництва - капіталу і робочої сили?
41. Як називається форма міжнародної економічної інтеграції, коли група країн укладає угоду, що передбачає поряд із загальним митним тарифом і вільним пересуванням товарів та факторів виробництва також координацію макроекономічної політики і уніфікацію законодавства у валютній, грошовій і бюджетній сферах?

42. Як називається форма міжнародної економічної інтеграції, що передбачає передачу національними урядами більшої частини своїх функцій у стосунках з третіми країнами наддержавним органам?
43. Якого рівня економічної інтеграції прагне досягти сьогодні Європейський Союз?
44. На якому рівні економічної інтеграції на сьогодні знаходиться інтеграційне угрупування NAFTA?
45. Корпорація, в якій головна компанія належить капіталу однієї країни, а філії знаходяться в багатьох країнах – це…
46. Корпорація, головна компанія якої належить капіталу двох і більше країн, а філії також знаходяться в різних країнах – це…
47. Назвіть галузь промисловості, в якій працює ТНК "Wal-Mart Stores".
48. Великі банки, що досягнули такого рівня міжнародної концентрації та централізації капіталу, який дає змогу їм брати участь в економічному розділі світового ринку позикових капіталів та кредитно-фінансових установ – це…
49. Яка з названих міжнародних організацій є одночасно і спеціалізованою установою ООН?
50. Серед перелічених організацій назвіть ту, яка має військово-політичний напрямок діяльності.
51. Назвіть міжнародну організацію, яка профілюється на наданні фінансової допомоги країнам Центральної і Східної Європи для здійснення структурної перебудови економіки.
52. Скорочення оборонної промисловості та її переорієнтація на виробництво товарів народного вжитку називається:
53. Різке прискорення кількісного зростання світового населення називається
54. Розвиток, який забезпечує потреби нинішнього покоління без втрат для майбутнього покоління забезпечити свої власні потреби – це…

Перелік теоретичних питань на іспит

1. Предмет і завдання курсу, його актуальність. Методи дослідження.
2. Місце дисципліни в системі географічних наук. Структура курсу.
3. Українське суспільно-географічне світознавство.
4. Визначення понять «світова економіка», «світове господарство», «міжнародна економіка».
5. Структура світового господарства.
6. Основні протиріччя розвитку світового господарства.
7. Закономірності розвитку та розміщення світового господарства.
8. Принципи розміщення та розвиту світового виробництва.
9. Фактори світового виробництва.
10. Сутність та відмінні риси СНР. Основні макроекономічні показники СНР.
11. Валовий внутрішній продукт. Чистий національний продукт.
12. Національний дохід. Особистий дохід. Особистий дохід до використання.
13. Структура валового внутрішнього продукту. Галузева структура ВВП. Структура ВВП за доходами.
14. Основні показники Системи національних рахунків та їх застосування в географії світового господарства.
15. Класифікація і групування у соціально-економічній статистиці світового господарства. Види економічної діяльності..
16. Еволюція світового господарства.
17. Етапи економічного росту.
18. Етапи індустріалізації.
19. Групування країн (Європи, Азії, Африки, Австралії, Америки, Океанії) за етапами економічного росту та періодам індустріалізації.
20. Міжнародний поділ праці: суть, причини, види.
21. Теорії формування та розвитку світового господарства.
22. Економічна інтеграція, глобалізація, регіоналізація.
23. Фактори виробництва. Класифікація та розподіл по країнам світу.
24. Природно-ресурсний потенціал світової економіки.
25. Земельний природно-ресурсний потенціал.
26. Водний природно-ресурсний потенціал.
27. Мінеральний природно-ресурсний потенціал
28. Рекреаційний потенціал світу.
29. Роль природних ресурсів в світовій економіці та розподіл між країнами світу.
30. Населення світу - як фактор виробництва світової економіки.
31. Сучасна міграція населення.
32. Трудові ресурси. Світовий ринок праці. Сучасні моделі ринків праці та їх особливості.
33. Фінансові ресурси світового господарства. Види фінансових ресурсів.
34. Фінансова допомога та зовнішній борг.
35. Світові фінансові кризи.
36. Підприємницькі ресурси світу. Підприємництво як економічний ресурс.
37. Тіньова економіка світу.
38. Наукові ресурси світу. Основні науково-технічні центри світу – США, Західної Європи, Росії, Японії.

39. Територіальна структура світового господарства.
40. Галузева структура промисловості світу.
41. Галузева структура світового господарства.
42. Територіальна структура промисловості світу.
43. Галузева структура сільського господарства світу.
44. Територіальна структура сільського господарства світу.
45. Характеристика технологічної база паливно-енергетичного комплексу світу.
46. Металургійна промисловість.
47. Легка промисловість.
48. Хімічна промисловість.
49. Машинобудування.
50. Експортно-імпортна структура продукції промисловості та сільського господарства.
51. Три сектори реальної економіки.
52. Інфраструктура світового господарства: зміст, структура, значення.
53. Виробнича інфраструктура: склад, функції на різних етапах виробництва.
54. Транспортна система світу. Залізничний, автомобільний, авіаційний, морський, трубопровідний транспорт світу.
55. Регіональні типи транспортних систем.
56. Світова система зв'язків.
57. Соціально-культурна інфраструктура: значення, функції.
58. Інституціональна інфраструктура: значення, функції.
59. Екологічна інфраструктура: значення, функції.
60. Значення та функції міжнародних фондів, комерційних банків, бірж, офшорних центрів, технопарків, бізнес-центрів.
61. Взаємодія національних економік із світовим господарством.
62. Міжнародна економічна інтеграція. Цілі та переваги економічної інтеграції.
63. Транснаціональні корпорації в світовому господарстві.
64. Сучасна глобалізація та її ознаки.
65. Форми та механізми інтеграційних об'єднань.
66. Міжнародні організації.
67. Вплив глобалізації на міжнародний поділ праці.
68. Процес деіндустріалізації, його негативні та позитивні моменти.
69. Негативні аспекти глобалізації.
70. Найважливіші глобальні проблеми людства на сучасному етапі соціально-економічного розвитку.

Список рекомендованої літератури

1. В.В. Безуглий, С.В. Козинець, „Регіональна економічна та соціальна географія світу", К: „Академія" 2007
2. „Вступ до Економічної і соц. Географії"/ Голиков А.П., Я.Б. Олійник., А.В Степаненко, К:"Либідь" 1997
3. „Географія. Світи, регіони, концепти." – К: Либідь, 2004 р., за ред. О. Шаблія.
4. «Географія світового господарства з основами економіки». / – навч. Посібник за ред. Я.Б. Олійника, І.Г. Смірнова, К.: «Знання» 2014 р.

5. Глобальні проблеми сучасності : підручник / [кол. авт.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с.
6. „Економічна і соц. Географія світу”/ за ред. Кузика С.П. Львів: „Світ” 2002.
7. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 528 с.
8. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі учбовий посібник. К: наукова думка, 1998р.
9. Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил. К., 1999р.
10. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства : навч. посібник. Львів : Простір М, 2021. 130 с.
11. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Є. І. Войнова [та ін.]; за ред. проф. С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса : ОНУ, 2015. 304 с.
12. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 464 с.
13. Нємець К.А., Нємець Л.М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі. Харків: ХНУ, 2013.
14. Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Степаненко А.В., Масляк П.О. Географія: Україна і світ. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. – 456 с.
15. «Світова економіка», А.С. Філіпченко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков, К.: «Либідь» 2000.
16. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.
17. «Словник термінів і понять з географії», - Технодрук, Чернівці, 2006, Я. І. Жупанський.
18. «Словник довідник з економічної і соціальної географії світу», Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В., Київ: «Лібра» 1996.
19. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: підручник для студ. географ. спеціальностей вищих навч. закладів. / О. Г. Топчієв. - [б. м.] : Астропринт, 2009. - 544 с
20. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2012.